

NYTT FRÅN SKÅDEBANAN

RIKSSKÅDEBANANS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Det är mörka tider, i Sverige och runtom i världen. Desto mer behöver vi våra mänskliga möten och våra möjligheter att arbeta med kulturella uttryck på alla olika sätt. Skådebanan är en folkrörelse och bygger på ideellt arbete. Våra medlemmar drivs av lust och övertygelse. De vet att kulturen är en viktig kraft som ger oss kunskap, upplevelser, tröst och glädje. Vi hoppas att alla våra engagerade medlemmar i landet även under nästa år ska orka tillsammans genomföra sitt viktiga arbete, att eldsjälarna ska fortsätta att brinna och att vi ska mötas av ett samhälle som präglas av gemenskap solidaritet och tron på kulturens förändrande kraft. Vi önskar er alla ett varmt, ljus och framgångsrikt år 2023! *Ann Mari Engel*

RIKSSKÅDEBANANS HÖSTKONFERENS 20 -23 OKTOBER 2022 I GÖTEBORG

Riksskådebanans årliga höstkonferenser genomförs i syfte att styrelsemedlemmar och verksamhetsledare från Skådebanans olika regioner ska kunna träffas för gemensamt erfarenhetsutbyte. Förutom Riksskådebanans styrelsemöte och en enskild verksamhetsledarträff innehöll höstmötet också diskussioner, föreläsningar och kulturinslag. Under konferensen redogjorde varje region om sin del i Skådebanans gemensamma kriminalprojektet "Kultur för Livet." Konferensen gästades av två talare.

David Karlsson, idéhistoriker, bokförläggare, kulturskribent, pratade under rubriken "Hur robust är systemet? - Kulturpolitik efter valet, vad innebär den?" Ett exempel är kulturkanonen som SD har motionerat om i riksdagen, som nu kommer till stånd i och med Tidöavtalet. Alltså ett rättesnöre för kultur. Exempelvis vilka böcker som medborgarna bör ta del av.

Camilla Eskel, regionutvecklare scenkonst Västra Götaland, berättade om regionens målsättningen för kulturen.

Under konferensen gästade deltagarna också GöteborgsOperan och njöt av musikalen "Cabaret" och besökte även Världskulturmuseet och utställningen "Viva México" som behandlade Mexicos historia som innehåller en mängd högtstående kulturer.

PROJEKTET "KULTUR FÖR LIVET"

Skådebanans arbete med "Kultur för livet" har snart gjort sitt andra år. I projektet arbetar skådebanorna med konstnärligt skapande på häkten, fängelser och inom frivården. Vår övertygelse är, att en människa som upptäcker sina egna kreativa resurser får möjlighet att göra nya val i livet. Under 2021 genomfördes tre pilotprojekt: Skådebanan Skåne arbetade med ett musikprojekt i Kristianstad, Skådebanan Dalarna arbetade med biblioterapi i frivården och Skådebanan Norrbotten genomförde ett teaterprojekt på anstalten i Haparanda. Projektet fick stöd av Postkodstiftelsen och vissa delar utvärderades av forskning på masteruppsattnivå. Under 2022 växte projektet. Med stöd av statligt bidrag genom Kriminalvården kunde skådebanerörelsen arbeta vidare på sju olika anstalter: teater i Haparanda, biblioterapi på häktet i Dalarna, Västmanland med skrivcirkel på kvinnoanstalten Hinseberg, Stockholm med konst på anstalten i Österåker, Östergötland med körsång i Skänninge, Västra Götaland med drama på Östragård och Södra regionen med musik på Kristianstadsanstalten.

I tider när den politiska debatten nästan enbart handlar om längre straff och hårdare tag, vill Skådebanan hålla fram ett humanistiskt perspektiv. Vi är övertygade om att ett arbete tillsammans med interner kan skapa nya (och andra) förutsättningar inom kriminalvården. Vår förhoppning är, att arbete med kreativa processer inom kriminalvården i framtiden kommer att finnas som alternativt behandlingssätt på anstalter, häkten, och inom frivården i hela landet.

Inför 2023 söker Riksskådebanan medel från Postkodstiftelsen och Kriminalvården för att fortsätta och även fördjupa vårt kulturarbete på de anstalter som vi verkat på under 2022 men också starta kulturverksamheter på fler anstalter i landet. Under -23 hoppas vi också på att utöka arbetsområdet genom kulturaktiviteter på två SiS-boenden, ett i Fagersta och ett på Visingsö. Genom kulturprojekt på SiS-boenden når vi den yngre generationen och kan finnas med i arbetet med att ge ungdomar möjligheten att genom kulturen kunna lära känna nya sidor hos sig själva och på det viset utveckla sin självkänsla.

OPERABUSSAR FÖR SKOLELEVER

Skådebanan Norrbotten och Norrlands nätverk för musikteater & dans erbjuder gratis operabuss till NorrlandsOperans uppsättning av Hoffmans äventyr. Elever från Sverigefinska folkhögskolan i Haparanda, Björknäs gymnasiet i Boden, samt ett gäng från Luleå har tagit del av erbjudandet att se levande scenkonst.

KVINNORNAS TEXTER BLIR EN ANTOLOGI

Författaren Magnus Utvik och verksamhetsledaren Elin Bergman från Skådebanan Västmanland har under våren 2022 arbetat med skrivcirkel på Kvinnoanstalten Hinseberg. På ett mycket öppet och personligt sätt delar 14 kvinnor med sig av sina tankar om brottet, saknaden och drömmarna. Texterna samlas nu till en antologi där kvinnorna ger oss sina berättelser om livet utanför och inne på anstalten. Om kamratskap och vardag. Om längtan efter barnen och friheten. Om hur det vore att vara chef för Hinseberg. Några skriver poesi, andra skriver låttexter. Hur är det att sitta häktad och vad vill jag säga till någon som sitter i fängelset och är ledsen och känner sig ensam. Hur är en helg på Hinseberg och vad gör jag om tio år?

Magnus Utvik skriver i inledningen av antologin:

"Några intagna på Hinseberg lever med en längtan utan något större hopp om framtiden. Men de flesta förlorar aldrig hoppet. De arbetar, studerar, skapar konst och musik - använder de verktyg Kriminalvården ger för att i frihet kunna leva ett rikt och hederligt liv.

Elin Bergman säger i förordet:

"En viktig framgångsfaktor var att vi kom utifrån som civila, inte på uppdrag av Kriminalvården. Vårt syfte var inte att döma tjejerna utifrån deras brott eller dom. Vårt mål var att ge varje deltagare verktyg för att utveckla sitt skrivande och möjlighet att uttrycka sig, bearbeta, och drömma sig bort en stund."

Antologin är tänkt att användas i olika sammanhang, bl.a som ingångar i samhällsdebatter och diskussionsforum, med ungdommar på fritidsgårdar, för politiker och utbildningsmaterial.

På Folk och Kultur i Eskilstuna, fredagen den 10 februari kl. 11.00, sker Boksläppet.

Detta genomförs i samband med Riksskådebanans seminarium om vårt projekt "Kultur för Livet". Moderator för seminariet är Ann Marie Engel, Riksskådebanan. Magnus Utvik och Elin Bergman berättar om sitt arbete med skrivprojektet på Hinseberg och Malin Hillberg och Hanna Appelfeldt Melanton berättar om sitt Konstprojekt på Österåkersanstalten. Vi får också möta någon från Kriminalvårdens sektionen för behandlingsstöd och Isabella Thunberg, Kriminalvårdsinspektör och chef för ASV på Hinseberg.

Läs allt om Folk och Kultur på www.folkochkultur.se

LIVSKRAFT KVINNOR OCH BARN

Projekt Livskraft riktar sig till våldsutsatta kvinnor och deras barn på skyddade boenden. Genom att använda de konstnärliga uttrycken konst, dans och teater utvecklar de deltagande kvinnorna sin egen potential och självsyn, samtidigt som barnen får utrymme. Projektet startar maj 2022 och genomförs i samarbete med Moderna Museet, Balettakademien, Teater Tribunalen samt Frälsningsarmén. Stockholm Stad finansierar projektet under "Stöd till eget skapande, demokrati och folkbildning". Projektets idé är initierat av kvinnorna på boenden och leds av Ninna Mörner. Innehåll och metod baseras på medverkande konstnärliga ledares bidrag.

ETT LÄSLYFT FÖR UNGA ÖRNAR

Tillsammans med Unga Örnar i Borlänge, ABF och kommunbiblioteket bygger Skådebanan i Dalarna upp läsverksamhet och bibliotek i Unga Örnars verksamhet. Under sommaren 2022 utbildade skådebanan ett antal läsambassadörer som sommarjobbade med att sprida läsglädje, sagoläsning, boktips samt skrivargrupper. Vi har även delat ut barn och ungdomsböcker samt ordnat med bokprovenader under somrarna. Projektet finansieras av Statens kulturråd.

SiS: Statens Institutionsstyrelse bedriver individuellt anpassad tvångsvård och verkställer slutna ungdomsvård.

ASV: Annan sysselsättning. Olika aktiviteter som den intagna kan delta i. Dessa aktiviteterna ligger utanför behandlingsprogram, utbildning och arbete.

Läs mer om regionernas verksamhet på: Norrboten/skadebanan.com • Dalarna/dalarna.skadebanan.se
Västmanland/skadebananvastmanland.se • Stockholm/skadebananstockholm.se • Östergötland/skadebanan.nu
Småland/skadebanansmaland.se • Västra Götaland/TILLT.se • Södra Regionen/skadebanansodra.se

riksskadebanan.se • [facebook skadebanansverige](https://www.facebook.com/skadebanansverige) • Riksskådebanan Kristinagatan 6 A 722 11 Västerås

